

Jaarverslag 2019

Groeien
door dichtbij
te blijven

Een aantal medewerkers van vestiging Breda

Hoppenbrouwers Techniek jaarverslag 2019

Met trots presenteren we ons jaarverslag 2019. Hierin speelt onze strategie de hoofdrol in combinatie met bijzondere gebeurtenissen in 2019. Liefst een snelle indruk van ons jaar? Bekijk dan de infographic voorin en lees de samenvatting over 2019.

Vragen en/of opmerkingen over de inhoud van dit jaarverslag? Mail naar communicatie@hoppenbrouwers.nl.

Inhoudsopgave

Joris van Oosterhout, eerste monteur W

Groeien door dichtbij te blijven

Jaarverslag 2019 in het kort	4
Voorwoord door Henny de Haas	6
Samenvatting 2019	10
Personeelscijfers	13
De beste partner voor medewerkers, klanten en scholen	14
Familiebedrijf	18
Directie in 2019	19
Altijd dichtbij	20
Groeien doe je samen	22
Teamfocus maakt diversiteit mogelijk	28
Duurzaamheid	32
Vooruitblik 2020 en verder	34
Trots op de eregalerij	38
Jaarrekening	40
Toelichting op de jaarrekening	42

Foto kافت: Niels Koreman, service-coördinator

2019
in het
kort

182
miljoen
omzet

59%
solvabiliteit

5%
winst
ontwikkeling

5.000
klanten

5
kernwaarden

- Plezier in het werk
- Verbondenheid
- Vakmanschap
- Autonomie
- Ondernemendheid

492
nieuwe
medewerkers

350 nieuwe medewerkers startten autonoom, 130 medewerkers kwamen erbij na een overname. 11,5% van de nieuwe medewerkers werd in 2019 aangedragen door eigen medewerkers. Eén van de teams die het hardst groeide in 2019 is team Roosendaal namelijk van 17 naar 44 medewerkers.

18.000
scholingsuren

in 2019 verdeeld over 2.031 opleidingen

Bij Hoppenbrouwers Techniek ben je nooit te jong of te oud om te leren. Opleiden zit in ons DNA. Wij geloven in een leven lang leren. Dat blijkt uit het extreem hoge aantal scholingsuren in 2019: 18.000 om precies te zijn, verdeeld over 2.031 opleidingen. Omgerekend per medewerker is dat meer dan 15 uur per medewerker.

11
vestigingen

0,9%

daling CO²
uitstoot per
medewerker
(zo'n 2.542
kilo per
persoon)

8
disciplines

- Elektrotechniek
- Werktuigbouwkunde
- Industriële Automatisering
- Beveiliging
- Sprinkler
- Duurzame Energie
- Inspecties
- Beheer, Onderhoud & Service

3
overnames

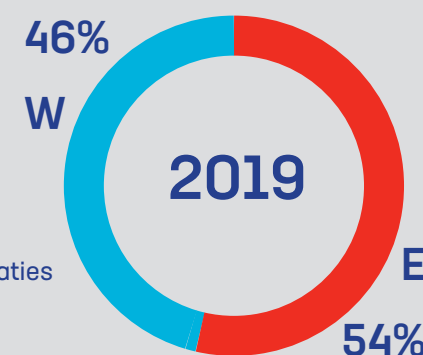
- Piels Technische Installaties B.V. en Baderie Piels uit Rosmalen (februari 2019).
- WBI Service uit Oudenbosch (juni 2019).
- Central Heating uit Kaatsheuvel (augustus 2019).

1.225
medewerkers

NPS-score
38%
(percentage klantreacties
dat Hoppenbrouwers
een 9 of 10 geeft)

Evenwicht in omzet E-
en W-discipline binnen
Gebouwgebonden Installaties

54% van de omzet is gerelateerd aan elektrotechnische installaties en 46% van de omzet is gerelateerd aan werktuigbouwkundige installaties.

Hoppenbrouwers is actief in deze markten...

Kantoren

Distributie &
Logistiek

Recreatie &
Amusement

Water &
Infra

Gemeente &
Overheid

Onderwijs

Retail

Particulier

Ziekenhuizen

Zorg &
Woningbouw

Industrie

MTO
Medewerkers
tevredenheid
7,9

Onze ambitie is groot: de beste en duurzaamste technisch dienstverlener van Nederland zijn. Daarom willen we doorgroeien naar zo'n 25 vestigingen. Met in 2019 elf vestigingen, 1.225 medewerkers, zo'n ruim vijfduizend klanten en een omzet van ruim 182 miljoen euro zijn we hard op weg. Reflectie en bewuste keuzes liggen aan de basis van onze stabiele en solide groei. Met vestigingen in nu voornamelijk nog het zuiden van het land, spreiden we onze landelijke vleugels de komende jaren uit.

Ambities waarmaken

Groeien door dichtbij te blijven, heeft dit jaarverslag als titel. Dat slaat de spijker op de kop. Groei volgt (bijna) als vanzelf als je medewerkers op één zet én je jezelf altijd wilt verbeteren. Door de ontwikkeling van medewerkers als leidraad te nemen, groeien onze bedrijfsambities mee. Onze groeimotor draaide in 2019 dan ook op volle toeren. Want het leuke is, zodra je een ambitie hardop uitspreekt, komen er zaken op je pad. Zo groeide onze werktuigbouwkundige discipline in 2019 door drie andere bedrijven te integreren in onze organisatie.

Keep it simple

Als bedrijf groeien we voortdurend mee met onze eigen groei. Daarom besteden we bewust tijd aan reflectie. Ingezette lijnen stippelen we verder uit; welke kant gaat het op als we dit doortrekken? Werkt het model nog en/of wat betekent dit dan voor het model? Keep it simple is ons richtsnoer. Het grote weer klein maken en het complexe weer eenvoudig. Daarom bestaat bijvoorbeeld onze juridische structuur slechts uit één B.V. We hebben wél financieel inzicht – gedetailleerd en tot laag in de organisatie – maar geen financiële muren. Na een overname wordt een bedrijf zo snel mogelijk geïntegreerd in onze structuur.

Overigens is het hard werken om die eenvoud erin te houden. Want bij groei, sluipt de complexiteit erin. Daar zijn we met elkaar alert op. Ons concept met duidelijke waarden (werkplezier, vakmanschap, ondernemendheid, verbondenheid, autonomie) heeft zich immers al bewezen. Daar houden we aan vast en sturen we op aan.

Collectieve denkkraft

Bij het vinden van oplossingen voor welk vraagstuk dan ook, is collectieve denkkraft een troef van Hoppenbrouwers. Ik doel op ons topteam van 125 leidinggevendenden die enerzijds ambassadeur zijn van Hoppenbrouwers Techniek maar anderzijds in hun eigen 'winkel' (vestiging, afdeling, cluster, regio) met hun

teams naar oplossingen zoeken. De groeipijn ontstaat daar waar nieuwe medewerkers nog onvoldoende vertrouwd zijn met de Hoppenbrouwersformule. Daarom gaan we vanaf 2020 nog meer aandacht besteden aan het expliciet maken van ons gedachtegoed. Dit jaarverslag is daar een voorbeeld van.

Crisisbestendig

In 2019 hebben we de crisisbestendigheid van ons bedrijf op de kaart gezet. We hebben uitgesproken niet afhankelijk te willen worden van één markt of één type klant. De diversiteit aan disciplines, markten, business en mensen maakt ons tot een solide bedrijf dat betrouwbaar is in woord en in daad, naar medewerkers, klanten, samenwerkingspartners, leveranciers en even goed naar de banken en Belastingdienst.

Vooruitstrevend conservatief

We zijn vooruitstrevend conservatief. Want een groei van 19% in omzet (van 153 miljoen euro in 2018 naar 182 miljoen euro in 2019) mag je best vooruitstrevend noemen. Tegelijkertijd zijn we conservatief. Ik doel op bijvoorbeeld onze keuze voor eigen panden en onze investeringen in een eigen wagenpark. We geloven dat dit goed is voor de stabiliteit van onze organisatie en dus de crisisbestendigheid van Hoppenbrouwers Techniek.

Inspiratie en energie door beweging en reflectie

Zelf haalde ik in 2019 veel inspiratie en energie uit de organisatie. Ik ben op mijn best als zaken in beweging zijn én ik zelf ook in beweging ben, met het uitdenken van nieuwe plannen of het aanscherpen van bestaande doelstellingen. Ook in letterlijke zin was ik in 2019 in beweging. Ik bracht heel wat uren op de fiets door. Daar ontstaan voor mij de beste inzichten. Ik ben ervan overtuigd dat regelmatig afstand nemen van dat wat je het meest bezighoudt, ruimte geeft in het hoofd. Zo is er ruimte voor zelfreflectie; en zelfreflectie is het begin van alles wijsheid!

Het meest geniet ik echter als anderen de ruimte pakken om zich te ontwikkelen en om te groeien. Als ik zie dat dat lukt, dan geeft dat voldoening. Dat is groeien door dichtbij te blijven, dicht bij jezelf, dicht bij onze waarden, maar ook dicht bij onze medewerkers, klanten en partners. We groeien samen, maken ambities waar en creëren onze eigen successen. Hoe mooi is het om richting te geven aan zo'n bedrijf. Zolang de beweging en de energie er zijn, ga ik daar graag mee door!

Udenhout, 21 februari 2020

Henny de Haas,
directeur-eigenaar Hoppenbrouwers Techniek

**Eind maart 2019
verwelkomden
we onze 1000e
medewerker.**

Johnny Kujstermans, leidinggevend eerste monteur,
Wil van Dooren, eerste monteur, Jan Jansen,
projectcoördinator en Bert van Arkel, uitvoerder

Samenvatting 2019

Bij Hoppenbrouwers Techniek staan onze medewerkers sinds jaar en dag op één. Zij kregen ook in 2019 alle ruimte om zich te ontwikkelen binnen ons Koninklijke familiebedrijf met in 2019 elf vestigingen, 1.225 medewerkers, ruim vijfduizend klanten en een omzet van ruim 182 miljoen euro. Daar zijn we trots op.

Juist doordat de ambities van medewerkers centraal staan in onze bedrijfsvoering, evenals onze continue aandacht voor het verbeteren van processen, groeiden we in 2019 verder qua omzet en omvang. Groei is geen doel op zich maar vooral een logisch gevolg van persoonlijke ambities van medewerkers. **Zo willen we de beste partner zijn voor medewerkers, klanten en scholen.**

De markt ontwikkelde zich in 2019 gunstig. Hoewel we eigenlijk niet over dé markt kunnen spreken. We begaven ons ook in 2019 met onze zelfsturende teams in heel **diverse product-/marktcombinaties**. Juist de diversiteit in markten, klanten en disciplines maakt ons bedrijf solide en crisisbestendig.

Trots op onze medewerkers

We willen dat mensen binnen ons bedrijf zich kunnen ontwikkelen. Dat stimuleren we door hen kansen te bieden om te groeien en eigen verantwoordelijkheid te nemen. Onze mensen zijn de belangrijkste aanjagers van succes, onder leiding van een topteam van in totaal 125 leidinggevenden in 2019. Uiteindelijk willen we groeien naar 25 vestigingen en landelijke dekking. Zo zijn we altijd dicht bij onze medewerkers én onze klanten.

In het Hoppenbrouwers DNA spelen vijf kernwaarden de hoofdrol: plezier in het werk, verbondenheid, vakmanschap, autonomie en ondernemendheid. In 2019 maakten 492 medewerkers en 173 stagiairs een nieuwe start bij Hoppenbrouwers. In 2020 zal het aantal vaste medewerkers toenemen, zowel door autonome groei als overnames. Het tekort aan technisch geschoolde mensen is de voornaamste rem op groei. Maar wij spreken niet over tekorten, liever hebben we het over een overschot aan ambitie.

We blijven investeren in leer-/werktrajecten voor jonge leerlingmonteurs. Daarnaast is in 2019 ons Hoppenbrouwers Experience Center doorgegroeid naar een opleidingscentrum voor engineers in de Industriële Automatisering. Ook het traineeship voor afgestudeerde hbo-werktuigbouwkundigen heeft in 2019 vorm gekregen. De eerste trainees zijn in 2019 gestart.

Trots op omzetontwikkeling 2019

In 2019 realiseerden we met onze **zelfsturende teams** 182 miljoen euro omzet. In vergelijking met de 153 miljoen euro omzet in 2018, is dat een mooie omzetsijging van bijna 20%. Van de 29 miljoen groeiden we 16,1 miljoen met de drie overnames die we in 2019 deden in de werktuigbouwkundige discipline, namelijk Piels Rosmalen, WBI Oudenbosch en Central Heating Kaatsheuvel. Deze overnames konden we uit eigen middelen financieren door onze sterke financiële positie. De overige 12,9 miljoen is autonome groei.

Zowel de omzet binnen Industrie, Gebouwgebonden Installaties als Service & Onderhoud ontwikkelt zich positief. We hebben vanaf 2015 aangestuurd op volledig evenwicht tussen de E- en W-discipline binnen Gebouwgebonden Installaties. In 2019 is de omzet in deze beide disciplines nog meer in evenwicht gekomen: 54% van de omzet is gerelateerd aan elektrotechnische installaties, 46% van de omzet is gerelateerd aan werktuigbouwkundige installaties.

Trots op maatschappelijk verantwoord ondernemen

Onze ambitie is om de duurzaamste installateur van Nederland te worden. We vinden dat belangrijk omdat we beseffen dat technische oplossingen kunnen helpen bij het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken. We verwachten dat de vraag naar onze diensten zal toenemen door de verduurzaming van wonen en werken. Zelf zijn we al jaren bezig met het terugdringen van de CO² uitstoot per medewerker. Die is in 2019 met 0,9% gedaald (zo'n 2.542 kilo per persoon). De komende jaren zullen we het wagenpark van de overgenomen bedrijven verduurzamen om de CO² uitstoot per medewerker verder te verlagen. In 2040 willen we volledig CO²-neutraal zijn.

Met vertrouwen de toekomst in

De orderportefeuille is begin 2020 al goed gevuld. Daarom verwachten we dat onze omzet in 2020 verder zal stijgen met ruim 20% naar 215 miljoen euro. Met de continue investering in de crisisbestendigheid (door marktspreiding, lokale geworteldheid, service en onderhoud, verbeteren interne bedrijfsprocessen, digitalisering) gaan we met vertrouwen de toekomst in. Ondersteund door het **Predikaat Koninklijk** en het **Keurmerk Beste Werkgever 2019-2020**. Een toekomst die we graag met u blijven delen.

Open Dag vestiging Udenhout

TROTS!

Hoppenbrouwers heeft jaarlijks een grote aanwas van nieuwe medewerkers om onze groeiambities te faciliteren. In heel Nederland staan werkgevers te springen om goed gekwalificeerd technisch personeel. Hoppenbrouwers besteedt veel aandacht aan het behoud van medewerkers en de werving van nieuwe collega's. Het uitgangspunt is daarbij altijd de medewerkers op 1.

Maarten de Kok, leerling-monteur & vader Frank de Kok, projectleider

Bart Vogels, werkvoorbereider/calculator

Marcel Bertens, uitvoerder/praktijkopleider

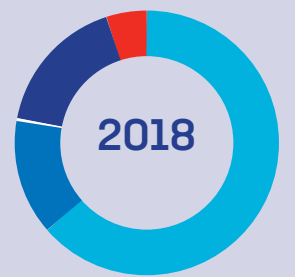
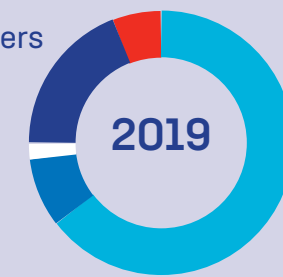

Stefan Tissen, uitvoerder & Thomas Itter, leerling-monteur

2019 Personeels cijfers

492 nieuwe collega's waarvan...

- 309 Vaste medewerkers
- 48 bbl-ers
- 7 Duale studenten
- 99 Uurloners
- 29 Zij-instromers

1.225
medewerkers

18.000
scholingsuren

verdeeld over
2.031 opleidingen

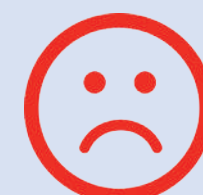
Roel Hoozemans, directeur Water - Infra & Industrie
en jubilaris Marcel Schapendonk, Lead engineer

MTO
Medewerkers
tevredenheid
7,9

–2,8%
Ziekteverzuim

Beste
Werkgever
2019-2020
Gekozen door werknemers

Uitstroom
160 (13%)

Praktijkscholen

8

16 Ongevallen met verzuim

Veilig werken staat op 1 bij Hoppenbrouwers, met 0 ongevallen op het werk als streven. Hoppenbrouwers Techniek staat hier echt voor en streeft niet naar een papieren veiligheid. Natuurlijk eist de VCA-normering dat er veel wordt vastgelegd, maar veiligheid zit vooral in dagelijks gedrag. Op deze manier is de veiligheid binnen Hoppenbrouwers Techniek goed geborgd.

Vestiging Udenhout

De beste partner voor medewerkers, klanten en scholen

Hoppenbrouwers Techniek is in ruim honderd jaar uitgegroeid van een eenmanszaak in elektrotechnische werken in Brabant (1918) naar een technisch dienstverlener die werkzaam is in acht verschillende disciplines en tal van markten.

Met inmiddels 1.225 medewerkers bediende familiebedrijf Hoppenbrouwers in 2019 vanuit elf vestigingen duizenden klanten. In 2019 bereikte Hoppenbrouwers een omzet van ruim 182 miljoen euro. Naar verwachting groeit de omzet in 2020 verder naar 225 miljoen door autonome groei in de teams en door de aanname van grote projecten.

Hoppenbrouwers Techniek draagt sinds 2018 het Predicaat Koninklijk.

Missie en Visie

De **missie** van Hoppenbrouwers Techniek is om de beste partner te zijn voor medewerkers, klanten en scholen.

Met de voordelen van een efficiënt georganiseerd bedrijf (via een krachtige combinatie van lokale aanwezigheid, specialistische clusters en internet) en een groot aanbod aan technische specialismen.

Nummer 1 prioriteit was ook in 2019: de medewerkers. Zij komen elke dag met plezier naar hun werk. Werkplezier is namelijk belangrijkste van de vijf Hoppenbrouwers kernwaarden, naast autonomie, verbondenheid, vakmanschap en ondernemerheid. Bij Hoppenbrouwers Techniek mag elke medewerker hardop grenzeloos dromen.

Ook in 2019 was er daarom veel aandacht voor opleiding, ontwikkeling en zelfreflectie van medewerkers.

Hoppenbrouwers Techniek heeft de **ambitie** om binnen vijf jaar de beste en duurzaamste technische dienstverlener van Nederland te worden.

Namelijk door:

- Landelijke dekking
- Groei naar 2.500 medewerkers
- Omzet naar 500 miljoen
- Ontwikkeling naar duurzaamheidsadviseur
- Crisisbestendigheid

Hoe deze vijf thema's in 2019 vorm kregen, leest u in dit jaarverslag.

Zelfsturende teams (organisatiestructuur)

Hoppenbrouwers Techniek werkt met zelfsturende teams. Elk team heeft een eigen specialisme in een bepaalde discipline en werkt zelfstandig van begin tot eind aan eigen opdrachten. Door het ondernemerschap in de gehele organisatie nemen mensen zelf initiatief en voelen zich betrokken en verantwoordelijk. Ondernemende medewerkers krijgen de kans om een vestiging te openen. Zo opende in 2019 de autonome vestiging Breda.

De teams samen maken Hoppenbrouwers. Om de onderlinge samenwerking tussen de teams en de medewerkers te versterken, introduceerde Hoppenbrouwers Techniek in 2019 de interne campagne **Samen maken we Hoppenbrouwers**.

Aantal medewerkers

In 2019 groeide het aantal medewerkers van 925 (op 1 januari 2019) naar 1.225 (op 31 december 2019).

Ronnie van Haperen, vestigingsleider nieuw te openen vestiging Barendrecht

FTE

Het aantal fte's groeide van 814 (op 1 januari 2018) naar 970 (op 31 december 2019).

Autonome bedrijfsgroei door ontwikkeling medewerkers

Binnen Hoppenbrouwers Techniek is veel aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers. Door hun groei kan het bedrijf autonoom groeien. Voorbeelden van doorgroei in samenhang met de autonome groei van de organisatie, zijn de loopbanen van Wesley Bleijenbergh en Ronnie van Haperen.

Wesley Bleijenbergh is vestigingsleider van de in 2019 geopende vestiging in Breda. Zijn loopbaan startte in 2009 bij Hoppenbrouwers, toen hij van de buiten- naar de binnendienst wilde. Van hoofdmonteur bij een ander bedrijf, startte hij bij Hoppenbrouwers als junior-tekenaar. Hij groeide door naar engineer, werkvoorbereider en projectleider. In die hoedanigheid was hij al verantwoordelijk binnen zijn team voor eigen personeel, omzet en projecten. Toen Wesley enkele jaren geleden het gevoel kreeg nog meer te willen en te kunnen, deelde hij zijn dromen binnen de organisatie. Als vestigingsleider Breda kan hij zijn eigen dromen en die van Hoppenbrouwers waarmaken.

Ronnie van Haperen startte bij Hoppenbrouwers Techniek als werkvoorbereider/duaal student (hbo-opleiding elektrotechniek) in 2007. Na het afronden van zijn hbo-opleiding werkte hij van 2009 t/m 2013 als werkvoorbereider Industriële Automatisering. Eind 2013 verliet Ronnie Hoppenbrouwers om zijn ambities elders waar te maken. Het contact bleef intact. En zo hoorde Ronnie via een oud-collega over de functie van projectleider Industriële Automatisering, met het oog op de te openen autonome vestiging Industriële

Burgemeester Depla trapt de opening van vestiging Breda af

baderie

Hoppenbrouwers

Jozet den Otter, vestigingsleider Baderie Hoppenbrouwers

Automatisering in Barendrecht. Alle reden voor hem om begin 2019 terug te keren. In juni zal Hoppenbrouwers Techniek Industriële Automatisering in Barendrecht de deuren openen. Mede door mensen als Ronnie en Wesley kan Hoppenbrouwers Techniek autonoom groeien.

Hoppenbrouwers Techniek bleef in 2019 kijken naar nieuwe marktgebieden en disciplines. De technische ontwikkelingen, zoals slimme en duurzame technieken, nemen immers een vlucht. Bovendien krijgen klanten andere behoeften, zoals de behoefte aan technisch dienstverleners die complexe technische projecten kunnen uitvoeren en regisseren (system integrators).

Belangrijke aandachtsgebieden voor de komende jaren zijn:

- Woningbouw
- Zonnestroom
- Retail
- Duurzaamheid

Vestigingsplaatsen

Hoppenbrouwers Techniek wil van een regionale naar een landelijke dekking. Vanuit deze ambitie is het mogelijk om medewerkers te laten groeien en zich te laten ontwikkelen.

In 2019 kwamen er drie vestigingsplaatsen bij, namelijk Rosmalen (door de overname van Piels Technische Installaties B.V. en Baderie Piels B.V.), Kaatsheuvel (door de overname van Central Heating) en Breda (door autonome groei). Het aantal vestigingsplaatsen groeide in 2019 daarmee naar elf.

Door de uitbreiding van het aantal lokale vestigingen zit Hoppenbrouwers Techniek dicht bij de klanten in een werkgebied, wat het mogelijk maakt om nog sneller en beter met elkaar te schakelen, bijvoorbeeld als het gaat om Service en Onderhoud. Dat is groeien door dichtbij te blijven; dicht bij de klanten en dicht bij de medewerkers.

'De integratie is een uitdagende periode van groei en verandering. We hebben veel bereikt in korte tijd. Daar ben ik heel trots op. Het aansluiten bij Hoppenbrouwers Techniek geeft alle medewerkers ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. We zijn nu bezig om richting te geven aan de toekomst en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.'

Jozet den Otter

In augustus 2019 sloot Central Heating zich aan bij Hoppenbrouwers Techniek B.V. Vanaf 1 januari 2020 gaan ze verder onder de naam Hoppenbrouwers Techniek Kaatsheuvel.

Marcel Slaats, servicemonteur/koelmonteur vestiging Kaatsheuvel

Familie De Haas

Familiebedrijf

Hoppenbrouwers Techniek is een familiebedrijf. Alle aandelen zijn sinds 2013 in handen van directeur-eigenaar Henny de Haas. Vanaf 2002 nam hij gefaseerd de aandelen over van de vorige eigenaar, Theo Hoppenbrouwers.

Koersvast en stabiel familiebedrijf

Henny de Haas heeft samen met zijn vrouw Toos de Haas, vier kinderen; één dochter en drie zonen. In 2019 waren deze drie zonen actief in diverse rollen binnen het familiebedrijf.

Henny de Haas werkt met zijn zonen aan een opvolgingspad, een tienjarenplan. Voorwaarde voor de opvolging door hen is dat hun opvolging intern wordt gedragen. Daarom is het nodig dat zij zich ontwikkelen tot een functie op directie-/bestuursniveau en laten zien dat zij daarvoor capabel zijn.

Samen met een sterk directieteam zorgt dit voor een koersvast en stabiel familiebedrijf.

Tom de Haas (1992) werkte in 2019 als hoofd Verbeteren en Vernieuwen binnen Hoppenbrouwers Techniek. Een functie die hij sinds 2017 vervult. In 2019 rondde Tom zijn deeltijd hbo Technische Bedrijfskunde af aan de Fontys Hogeschool in Eindhoven.

Tom werkt al bijna tien jaar bij Hoppenbrouwers en geeft nu leiding aan een team dat continu doelgericht bezig is met verbeterprocessen binnen de gehele organisatie. Clusters en vestigingen hebben sinds 2019 hun eigen vaste projectcoördinator Verbeteren & Vernieuwen; een volwaardige businesspartner. Daarnaast waren er ook in 2019 zo'n vijftien stagiairs Technische Bedrijfskunde actief voor het team Verbeteren en Vernieuwen.

Tom de Haas, Hoofd Verbeteren en Vernieuwen

'Mijn broers en ik willen groeien naar professionals die het bedrijf door en door kennen en begrijpen voor welke uitdagingen we als organisatie staan. Onze ontwikkeling is hier nu op gefocust. Zo bouwen we een fundament waarop we door kunnen groeien.'

Tom de Haas

Ruud de Haas (1994) volgde in 2019 het nieuw ontwikkelde traineeship Werktuigbouwkunde, als vervolg op zijn hbo Werktuigbouwkunde. Hiervoor deed hij bewust zo'n acht jaar ervaring buiten Hoppenbrouwers op. Als trainee Werktuigbouwkunde duurzame gebouwen startte Ruud eind 2018 als service-coördinator. Tijdens zijn traineeship krijgt hij de kans om zich te ontwikkelen tot een professional in duurzame en complexe installaties in gebouwen. Onderdeel van het traineeship is de opleiding HIT-W (Hogere Installatietechniek voor Werktuigkunde installaties) bij Avans+ in Breda. Na een half jaar als monteur te hebben gewerkt is hij gestart als engineer/werkvoorbereider.

Ruud de Haas, trainee Werktuigbouwkunde Duurzame Gebouwen

Ruud de Haas, trainee Werktuigbouwkunde Duurzame Gebouwen

Thijs de Haas (1998) was in 2019 één van de studenten in het Hoppenbrouwers Experience Center (HEC), het opleidingscentrum binnen Hoppenbrouwers voor engineers in de Industriële Automatisering. Dit als onderdeel van zijn hbo Mechatronica. Daarnaast werkt Thijs sinds juni 2017 als werkstudent in de panelenbouw in Udenhout.

Directie in 2019

Henny de Haas
algemeen directeur

Corné de Meijer
adjunct-directeur

Marcel de Boer
financieel directeur

Roel Hoosemans
directeur Water- Infra & Industrie

Ellen Vermeer
directeur Personeelszaken

Marcel Hendriks
directeur Ziekenhuizen & Utiliteit

René van Loon
vestigingsdirecteur Dongen

Jan-Willem van Bon
vestigingsdirecteur Heesch

In 2020 wijzigt het directieteam. Na 33 jaar focus op klanten en mensen, gaat Jan-Willem van Bon tijdens een sabbatical meer tijd nemen voor zijn gezin en zichzelf. René van Loon heeft zijn rol als vestigingsdirecteur Dongen eind 2019 overgedragen aan Freddy van Peer (regiodirecteur). René blijft Hoppenbrouwers Techniek ondersteunen als directeur Verkoop waarbij hij het thema Verkoop nog meer op de kaart zal zetten. In 2020 treden toe tot het directieteam: Freddy van Peer (regiodirecteur), Bas Ceelen (directeur Integratie) en Lily van den Berg (hoofd Marketing & Communicatie).

Teus Muilwijk, leidinggevend eerste monteur Service CV

Altijd dichtbij

Hoppenbrouwers Techniek wil groeien naar 25 vestigingen en landelijke dekking. De groei die het bedrijf in 2019 doormaakte via autonome groei en overnames, is in lijn met dit groeiplan om binnen vijf jaar te gaan behoren tot één van de grootste technisch dienstverleners in Nederland.

De noodzaak van groei

Techniek is steeds meer onmisbaar in de gebouwde omgeving en doorslaggevend in de industrie, infrastructuur en mobiliteit. Installateurs krijgen daardoor een steeds groter aandeel in de bouw; de vraag naar systeemintegrators groeit. Hoppenbrouwers Techniek ziet groei daarom als noodzakelijk om in te spelen op deze veranderende marktbehoefte in de technieksector, waarbij slimme en duurzame technieken een grote rol spelen. Door te groeien, ziet Hoppenbrouwers kans om bij te dragen aan het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken, zoals:

- Het CO² neutraal maken van een gebouwde omgeving
- Het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen
- Het ontwikkelen van smart buildings

Ook biedt groei mogelijkheden voor de ontwikkeling van de eigen medewerkers.

Integraties en overnames in 2019

Groei geeft de kans om dichtbij te blijven. Dicht bij de medewerkers en dicht bij de klant. De organisatie groeit weliswaar als geheel, maar door te kiezen voor zelfsturende

teams en vestigingen met maximaal 150 medewerkers blijft het klein en overzichtelijk.

Juist omdat Hoppenbrouwers Techniek gewend is om ambities hardop uit te spreken en een duidelijk groeiplan heeft, is het bedrijf zichtbaar bij mogelijke overnamekandidaten. De drie overnames die Hoppenbrouwers Techniek in 2019 in de werktuigbouwkundige discipline deed, kwamen 'gewoon' op het groeipad. Het ging om de overname van:

- Piels Technische Installaties B.V. en Baderie Piels uit Rosmalen (februari 2019)
- WBI Service uit Oudenbosch (juni 2019)
- Central Heating uit Kaatsheuvel (augustus 2019)

"We vallen op bij bedrijven die een overnamepartner zoeken omdat we een duidelijk plan hebben"

Henny de Haas

Snelle integratie nieuwe bedrijven

De groei zorgde in 2019 ook voor 'groeipijn'. Die ontstaat daar waar nieuwe medewerkers nog onvoldoende vertrouwd zijn met de Hoppenbrouwerswaarden. In juni 2019 stelde Hoppenbrouwers Techniek daarom een directeur integratie aan, Bas Ceelen. Hij begeleidt de nieuw aangesloten bedrijven en medewerkers bij het eigen maken van het beproefde Hoppenbrouwersconcept. Om mensen en klanten na een overname te behouden en om direct weer rendement te maken, zijn een snelle aansluiting en integratie van een

nieuwe onderneming namelijk een must. In de integratiefase is aandacht voor het overdragen van:

- De Hoppenbrouwerswaarden met medewerkers op één
- Het Hoppenbrouwers-DNA met aandacht voor reflectie en zelfsturende teams
- Integratie in het Hoppenbrouwersnetwerk

De groei vraagt om het continu expliciet maken van het Hoppenbrouwersverhaal en -cultuur waarin reflectie een vast onderdeel is. Met het oog op de groeiambitie blijft Hoppenbrouwers Techniek openstaan voor verdere autonome groei en voor bedrijven die zich willen aansluiten. De groeimotor staat aan en draait op volle toeren!

"Ik heb de ruimte gekregen om de stap te zetten naar vestigingsleider van de nieuwe locatie in Breda. We zijn een bedrijf dat mensen laat groeien; dat is zo gaaf aan het werken bij Hoppenbrouwers."

Wesley Bleijenberg

Verder professionaliseren

De stabiele en solide groei in 2019 maakte het voor Hoppenbrouwers Techniek noodzakelijk om de aansturing van de organisatie verder te professionaliseren. Met de groei van het aantal vestigingen, vroeg de aansturing van de diverse vestigingen om meer aandacht van dichtbij.

Jan van Kuijk, oud-eigenaar WBI Service, nu projectleider Service W en Richard Clement, vestigingsleider Roosendaal

Dit voor het behoud van service, snelheid, slagkracht en samenwerking. Eind 2019 werd daarom de eerste regio geïntroduceerd, namelijk West-Brabant. Ondersteund door een eigen businesspartner, personeelsfunctionaris en regiomarketeer.

Freddy van Peer werd benoemd als regiodirecteur Hoppenbrouwers Techniek West-Brabant. Freddy is een medewerker uit 'eigen kweek' die met deze functie de volgende stap maakt in zijn loopbaan. Zijn doel is om Hoppenbrouwers Techniek in West-Brabant tot één van de mooiste bedrijven in deze regio te maken; het gebied waar hij zelf vandaan komt en zich thuisvoelt. Een mooier voorbeeld van groeien door dichtbij te blijven is nauwelijks denkbaar.

"Door meer te denken vanuit de regio kunnen we beter samenwerken en elkaar helpen. Wat is er mooier om dat te doen in de regio waar ik me thuis voel? In West-Brabant ben ik geboren en getogen; in Etten-Leur om precies te zijn."

Freddy van Peer

Lokale geworteldheid

Lokale aanwezigheid is de basis om de beste partner voor medewerkers, klanten en scholen te zijn. Het doet namelijk wat met klanten en medewerkers als je dicht bij hen in de buurt zit.

Door het openen van nieuwe vestigingen, kunnen medewerkers doorgroeien en hoeven ze minder lang te reizen. Bovendien vragen klanten om nabijheid. Lokale bedrijven en particulieren doen graag zaken met de installateur om de hoek, terwijl grote landelijke projecten nabijheid eveneens waarderen.

In de afgelopen jaren breidde Hoppenbrouwers uit met vestigingen in Deurne, Best, Dongen, Heesch, Utrecht, Nijmegen en Roosendaal. In 2019 kwamen Rosmalen, Breda en Kaatsheuvel daar bij. Halverwege 2020 volgt verdere uitbreiding in het Rijnmondgebied met een vestiging in Barendrecht.

Team Service Breda o.l.v.
Niels Helmink, projectleider

Groeien doe je samen

Om de beste en duurzaamste technische dienstverlener in Nederland te kunnen zijn, is de doelstelling om te groeien naar 2.500 medewerkers.

Eind maart 2019 werd de duizendste medewerker verwelkomd. Eind 2019 bestond het personeelsbestand uit 1.225 medewerkers; 362 nieuwe medewerkers startten autonoom, 130 medewerkers kwamen erbij na een overname. 11,5% van de nieuwe medewerkers werd in 2019 aangedragen door eigen medewerkers. Eén van de teams die het hardste groeide in 2019 was het team Roosendaal, namelijk van 17 naar 44 medewerkers. Het verloop is 13%; voornamelijk in het eerste jaar van het dienstverband. Doel is om dit te hoge percentage de komende jaren te verlagen door een onboarding programma naar een gezonde 8%. Het ziekteverzuimpercentage was in 2019, net als in voorgaande jaren, laag, namelijk 2,8%. De medewerkerstevredenheid scoorde in 2019 een 7,9.

“Ik ben ervan overtuigd dat we in 2019 verder konden groeien omdat iedere medewerker reflecteert, van leerlingmonteur, monteur, werkvoorbereider tot projectleider en directeur. Reflectie draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling en dus aan organisatieontwikkeling. Als bedrijf hebben we een grote droom, een overkoepelend doel, maar daarbinnen is alle ruimte om zélf te dromen en te groeien. En te werken aan je eigen werkplezier.”

Ellen Vermeer

Werving medewerkers

Hoppenbrouwers Techniek steekt veel energie in de werving van nieuwe medewerkers door te werken met eigen job marketeers, die het bedrijf in de markt zetten. Zo werden in 2019 op alle vestigingen diverse events georganiseerd zoals de Open Dag en het Werken Bij Event. Dit resulteerde in een groot aantal sollicitaties en 492 nieuwe medewerkers. Werving gebeurt niet door recruten maar nadrukkelijk vanuit de kernwaarden; mensen moeten écht passen bij de cultuur van Hoppenbrouwers waarbij mensen veel eigen verantwoordelijkheid dragen. Dus ook in tijden met een krappe arbeidsmarkt houdt Hoppenbrouwers Techniek vast aan de eigen normen en waarden.

Nieuwe leerlingen schooljaar 2019/2020 en hun praktijkopleiders

Warm welkom nieuwe medewerkers

Nieuwe medewerkers kregen in 2019 een warm welkom. Zo worden medewerkers die al langer bij Hoppenbrouwers werkzaam zijn vrijgemaakt om nieuwe mensen te begeleiden en hen eigen te maken met de Hoppenbrouwerscultuur. Dagelijks bezig zijn met opleiden en ontwikkelen is een verantwoordelijkheid van iedere medewerker en niet alleen van de HR-medewerkers.

Investeren in relatie met medewerkers

Hoppenbrouwers Techniek stimuleert dat medewerkers de werkzaamheden doen die bij hen passen. Als groot bedrijf heeft Hoppenbrouwers Techniek alle personeelsinstrumenten in huis die medewerkers kunnen helpen bij het creëren van hun droombaan. Tegelijkertijd zorgen de zelfsturende teams voor de charme van een klein bedrijf. Met een grote mate van zelfstandigheid, wat zorgt voor werkplezier én persoonlijke ontwikkeling.

Opleiden en ontwikkelen

Hoppenbrouwers voert al jaren een consistent beleid als het gaat om het aantrekken van zowel ongekwalificeerde als gekwalificeerde mensen die passen bij de normen en waarden van Hoppenbrouwers. In goede én slechte tijden worden jeugd en ervaren mensen aangenomen die zich kunnen ontwikkelen. In 2019 zorgde dit voor een gezonde doorstroming van medewerkers. De afdeling

Personeelszaken bestond in 2019 uit 18 gedreven HR-medewerkers, zodat de persoonlijke aandacht geborgd is. Ieder van hen is gekoppeld aan een cluster of vestiging. Opleiden zit in het Hoppenbrouwers-DNA. In 2019 was het aantal scholingsuren: 18.000, verdeeld over 2.031 opleidingen. Omgerekend per medewerker (uitgaande van 1.225 medewerkers) is dat meer dan 16 uur per medewerker.

Stefan van Wanrooij, monteur U en W

Wouter Kamp, software-engineer en Thijs de Haas, werkstudent in het Hoppenbrouwers Experience Center

Praktijkscholen

Hoppenbrouwers startte in 2006 met de eerste praktijkschool in Udenhout. De school is bedoeld om jongeren tijdens het eerste jaar van hun bbl-traject extra praktijk aandacht te geven. De praktijkavonden bij Hoppenbrouwers helpen deze leerlingen om werk, school en thuis goed met elkaar te combineren. In 2019 namen 48 jonge medewerkers deel aan het programma van de praktijkschool. Met de groei van Hoppenbrouwers groeide ook het aantal praktijkscholen. Bij de integratie met een nieuwe vestiging start direct het proces om een praktijkschool op te richten. In 2019 werden er twee nieuwe praktijkscholen opgericht, namelijk in Heesch en Nijmegen. In 2020 worden praktijkscholen in Kaatsheuvel, Utrecht, Breda en Barendrecht opgericht. Doel is dat elke vestiging een eigen praktijkschool heeft.

Hoppenbrouwers Experience Center (HEC)

In het Hoppenbrouwers Experience Center leidt Hoppenbrouwers Techniek zelf engineers Industriële Automatisering op. Het gaat om afgestudeerden die in het laatste jaar van hun technische hbo-opleiding zitten. Medewerkers Marc Vermeë, Miguel de Koninck en Roel Hoosemans bedachten deze leeromgeving. Het HEC startte halverwege 2018 met acht afgestudeerden die de eerste cellen binnen het HEC realiseerden, waaronder een zelfsorterende knikkercel. In 2019 is het HEC verder doorgroeid naar een

opleidingscentrum. Zo werd een IO-link training opgezet voor beginnende engineers. Service-engineer Raoul van de Laak werd in 2019 beheerder van het HEC; hij is het directe aanspreekpunt voor de studenten, zorgt voor de benodigde leermiddelen en bereidt nieuwe projecten voor de volgende lichting studenten voor. In 2019 werden vier studenten begeleid in het HEC. In 2020 wordt binnen het HEC een opleidingsprogramma voor servicemonteurs ontwikkeld en een programma van een jaar voor net afgestudeerden die als software-engineer in één van de teams aan de slag gaan. Zij raken in het HEC al vertrouwd met de software.

Technisch traineeship Werktuigbouwkunde

Vanaf februari 2019 bereidde Hoppenbrouwers Techniek onder aanvoering van Corné de Meijer (adjunct-directeur) en Anja Reniers (personeelsfunctionaris) een technisch traineeship voor afgestudeerde hbo-werktuigbouwkundigen voor. Het traineeship is bestemd voor afgestudeerden die eerst uiteenlopende ervaring willen opdoen voordat zij zich 'vastleggen'. Deelnemers draaien anderhalf jaar mee met diverse teams en werken mee aan uitdagende projecten. Zo doen zij ervaring op met duurzame gebouwgebonden werktuigbouwkundige installaties. Daarom past dit traineeship zo goed bij de doelstelling om als beste werktuigbouwkundig technisch dienstverlener bij te dragen aan een duurzamere wereld. In september 2019 startten de eerste twee trainees.

Wij bieden de mogelijkheid een hbo opleiding te volgen door werken en leren te combineren. Je bent tijdens deze periode in dienst van Hoppenbrouwers en gaat één dag en één avond per week naar school.

Bob van den Bosch, hardware-engineer, ontwikkelde een demo-opstelling voor machineveiligheid tijdens zijn duale leertraject

Topteam leidinggevenden

Voor medewerkers speelt hun leidinggevende een belangrijke rol in de algehele tevredenheid. Hoppenbrouwers Techniek investeerde daarom ook in 2019 in coachend en inspirerend leiderschap. Deze vorm van leiderschap leidt tot trotse medewerkers, tevreden klanten en resulteert in opgeleverde projecten waar Hoppenbrouwers geld aan verdient. In 2019 bestond het topteam leidinggevenden uit 125 medewerkers.

Strategische partners scholen

Hoppenbrouwers Techniek wil de beste partner zijn voor medewerkers, klanten én scholen. De school is een omgeving waar mensen aan hun toekomst werken en tot bloei komen. Die ontwikkeling zet zich bij Hoppenbrouwers voort en daarom zijn de scholen het verlengstuk van Hoppenbrouwers en omgekeerd. Daarom investeerde Hoppenbrouwers Techniek in de relatie met het onderwijs. Begin 2019 werd de samenwerking met het onderwijs in beeld gebracht in de opleidingsgids. Van projecten en bedrijfsbezoeken voor het

basisonderwijs tot participatie in projecten op middelbare scholen. Van gastlessen in het mbo tot de coaching binnen de eigen praktijkscholen. En van de bbl- en bol-trajecten tot de afstudeerstages voor hbo'ers, de traineeships en de trajecten voor zij-instromers. In 2019 werd voor elke vestiging expliciet de doelstelling geformuleerd om een goede samenwerking aan te gaan en/of te behouden met in ieder geval een mbo-, hbo- en vmbo-school in de regio van de betreffende vestiging. Dit blijft de doelstelling voor de komende jaren.

Nationaal Techniekpact 2020

De aanpak van Hoppenbrouwers sluit naadloos aan bij de wens van de overheid tot grote betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven bij technisch onderwijs. Hoppenbrouwers Techniek ondertekende het Nationaal Techniekpact 2020 om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de technieksector te verbeteren en daarmee het tekort aan technisch personeel terug te dringen. Ofwel groeien door het verstevigen van contacten met scholen in de buurt.

Managementdag over samenwerking o.l.v. Jan van Setten

Regelmatig organiseren wij een Werken bij Hoppenbrouwers Event waar kennisgemaakt kan worden met onze disciplines, collega's, stagiairs, bbl-ers en de praktijkschool.

Roy van Vugt, monteur U&W aan het werk bij Udea in Veghel

Teamfocus maakt diversiteit mogelijk

In 2019 groeide de omzet naar 182 miljoen euro. Enerzijds door overnames (12%), anderzijds door autonome groei (8,4%). De omzet is het resultaat van Hoppenbrouwers' activiteiten in zowel grote projecten als het leveren van service bij kleinere opdrachten.

De organisatie is er met de zelfsturende teams zo op ingericht dat het mogelijk is om omvangrijke en kleine projecten naast elkaar te bedienen. Een team kan zich immers richten op één groot project of juist op allerlei kleine projecten naast elkaar. Niet of/of, maar en/en. Bij langdurige kapitaalintensieve projecten profileert Hoppenbrouwers zich als totaalinstallateur, sterk in projectmanagement. Bij de kleinere opdrachten is service de kracht van het familiebedrijf; groeien door dichtbij te blijven. De diversiteit in markten, klanten en disciplines maakt Hoppenbrouwers Techniek solide en crisisbestendig.

Klanten en klanttevredenheid (NPS)

De medewerkers staan bij Hoppenbrouwers Techniek weliswaar op één maar de klant mag daarmee niet op de tweede plaats komen. Voor de medewerkers van Hoppenbrouwers moet de klant op één staan. Onze missie is immers ook om "de beste partner voor de klant" te zijn. Om te meten hoe tevreden klanten zijn over de dienstverlening werd in 2017 gestart met NPS (Net Promotor Score). NPS gaat over de mate waarin klanten Hoppenbrouwers aanbevelen op een schaal van 0 tot 10. In 2019 was de gemiddelde NPS-score 38% (percentage klantreacties dat Hoppenbrouwers een 9 of 10 geeft). Het team met de hoogste

score haalde zelfs 60% promotors, terwijl de teams met de laagste score gemiddeld maar amper 7% promotors kenden. Hoppenbrouwers heeft als ambitie dat alle klanten ambassadeurs van het bedrijf zijn en dat meer dan 60% een score van 8,5 of hoger geeft. Een aantal teams hebben al acties genomen om met de feedback aan de slag te gaan: leren van de positieve feedback en vooral actief reageren op de criticasters. Uiteindelijk om samen actie te ondernemen om de NPS (lees klanttevredenheid) omhoog te krijgen. De positieve reacties en ontwikkeling zijn voldoende reden om NPS bij alle teams te gaan invoeren.

Grote en kleine projecten naast elkaar

Voor het eerst in het ruim 100-jarig bestaan, kreeg Hoppenbrouwers Techniek in 2019 projecten met een waarde van meer dan 10 en 20 miljoen euro gegund. Dit is een rechtstreeks gevolg van het groter worden van de organisatie met meer capaciteit en een grotere dekking. Het aandeel van Hoppenbrouwers Techniek in de grote projecten vertegenwoordigde in 2019 een waarde van zo'n 65 miljoen euro.

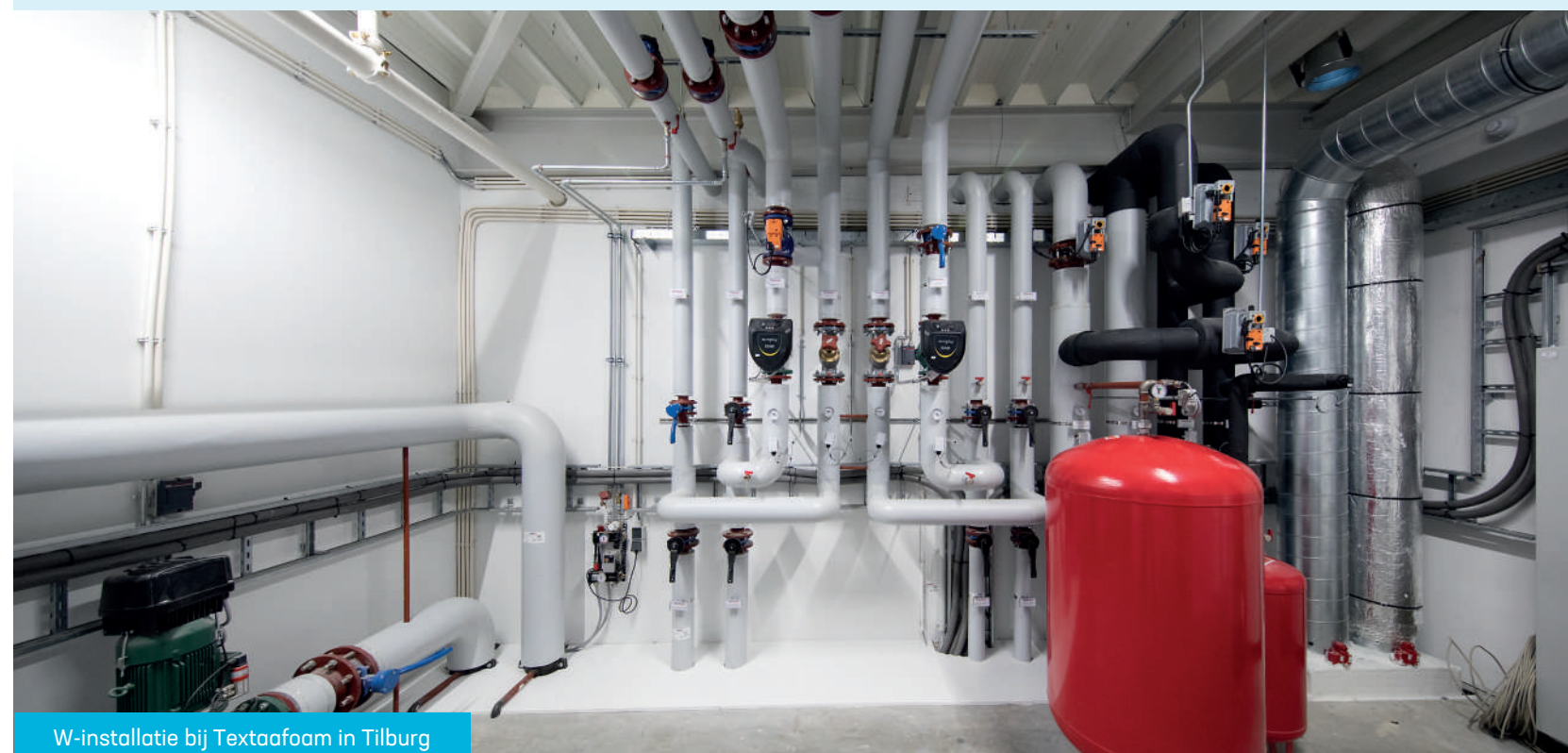
'Ook landelijke klanten zijn in 2019 nog meer op ons pad gekomen, omdat we er als bedrijf de omvang en de kennis voor hebben. Zij passen naadloos bij onze ambitie en andersom.'

Corné de Meijer

Bij de grote projecten gaat het om de kracht van samenwerking. Diverse teams knopen hun kennis aan elkaar; ze versterken en helpen elkaar. Daarmee is Hoppenbrouwers Techniek een netwerkorganisatie geworden, waarin samen wordt gewerkt aan een gemeenschappelijke oplossing op basis van dezelfde waarden en een helder DNA. De hiërarchie is slechts richtinggevend.

Iedereen beïnvloedt het resultaat

Bij Hoppenbrouwers Techniek is iedere medewerker verkoper, ongeacht zijn of haar functie. Dat betekent dat iedereen bezig moet zijn met het verkoopproces en moet beseffen dat hij of zij invloed heeft op het resultaat. Hoppenbrouwers Techniek ontwikkelde daarom in 2018 de eigen cursus 'Stop met verkopen, start met helpen'. Eind 2019 hadden bijna honderd medewerkers deze training 1.0 van drie dagdelen gevolgd. De vervolgstappen voor commercie krijgen het komend jaar verder vorm. Om het thema verkoop binnen twee jaar volledig op de kaart te zetten, krijgt directeur René van Loon vanaf 2020 een nieuwe rol binnen de organisatie als directeur Verkoop. Hij zal zich richten op het verder uitbouwen van de interne en externe samenwerking. Vestigingen die nog achterblijven, zal hij persoonlijk helpen om te excelleren.

W-installatie bij Textafoam in Tilburg

Internet/e-commerce

Bij Hoppenbrouwers draait het om relaties. Dat blijft zo. Tegelijkertijd zal Hoppenbrouwers meer gaan inzetten op online verkopen. De doelstelling is dat in 2023 meer dan 5% van de omzet via internet en e-commerce wordt gegenereerd. Door de bestaande persoonlijke betrouwbaarheid te combineren met de kracht van e-commerce ontstaan nieuwe kansen. Vanaf 2020 zet Hoppenbrouwers Techniek een internetstrategie uit. Per discipline, cluster en vestiging wordt bekeken welke internet- en e-commercekansen er liggen. Deze strategie wordt gekoppeld aan het sales- en businessplan van het team.

Service en onderhoud

Lokale zichtbaarheid van Hoppenbrouwers zorgt voor nieuwe projecten en nieuwe medewerkers. Bedrijven en particulieren gunnen hun opdracht aan het vertrouwde gezicht van een lokale dienstverlener. Hoppenbrouwers heeft het netwerk van lokale vestigingen in 2019 uitgebreid met vestigingen in Rosmalen, Kaatsheuvel en Breda. Hoppenbrouwers Techniek

investeert in het uitbreiden van Service en Onderhoud. Met deze discipline is het mogelijk om de relatie met de klant te verstevigen omdat het gaat om terugkerende werkzaamheden. Bij de lokale vestigingen zal Service en Onderhoud vanaf 2020 meer dan 50% van de omzet uitmaken.

Strategische partners en klanten

Oprecht bijdragen aan het succes van een ander. Dat is voor Hoppenbrouwers Techniek de definitie van partnerschap. Wie van betekenis kan zijn voor de ander, krijgt daar plezier en energie voor terug. Partnerschappen leiden tot slimmer samenwerken, wat meerwaarde voor klanten oplevert, en vaak ook een lagere prijs. In 2019 investeerde Hoppenbrouwers Techniek in de samenwerking met strategische partners.

**Groeien doe je samen, door dichtbij
jezelf en elkaar te blijven!**

Hoppenbrouwers engineerde de hoofdstroominstallatie voor de biomassacentrale van Dongen Pallets

De eerste biomakerij van Nederland bij Adbij OLV Koningshoeven zuivert het huishoudelijk afvalwater en het afvalwater afkomstig van de bierbrouwerij. Hoppenbrouwers verzorgde de aanleg van alle elektra, verlichting, beveiliging, warmtepompen én zonnepanelen

'We wilden een partner die met ons zou kunnen meedenken over wat we nog meer met de opgewekte zonne-energie kunnen. Hoppenbrouwers kwam met goede ideeën, zoals het opslaan van energie.'

Conny van Dijk

Jan van de Sande en Conny van Dijk van De Ruijsbossche Hoeve in Haaren

Duurzaamheid

Hoppenbrouwers Techniek wil de duurzaamste technisch dienstverlener van Nederland worden.

Een ambitie die wordt gevoed door het besef dat technische oplossingen helpen om grotere maatschappelijke vraagstukken te beantwoorden, zoals het opraken van fossiele brandstoffen, vervuiling, plastic soep en CO² uitstoot. Deze langetermijnvisie krijgt bij Hoppenbrouwers dagelijks inhoud door een brede groep klanten te helpen met technische oplossingen die helpen om een gebouw of woning te verduurzamen.

Duurzaamheid gaat over technische oplossingen door alle business heen. In 2019 werd Wouter Hendrickx aangesteld als clusterleider Duurzame Energie om de landelijke samenwerking op het gebied van duurzaamheid binnen Hoppenbrouwers verder te professionaliseren.

Om gebouwen, zoals ziekenhuizen, energiezuiniger te maken is Hoppenbrouwers Techniek actief in deze duurzame technische oplossingen:

- wko-installaties;
- laadpalen;
- LED-verlichting;
- warmtepompen;
- zonnepanelen/zonneparken;
- zonneboilers;
- begeleiding bij overstap naar all-electric.

Milieu

In 2019 richtte Hoppenbrouwers Techniek een milieumanagementsysteem in. Al in 2017 ondertekende Hoppenbrouwers het Manifest Energietransitie van Techniek Nederland (voormalig UNETO-VNI). Als technisch dienstverlener binnen Techniek Nederland committeerde Hoppenbrouwers zich aan de afspraak om het voortouw te nemen bij het versnellen van de energietransitie in de gebouwde omgeving.

Door de aanschaf van 12 elektrische auto's in plaats van benzineauto's werd 23.716 kg aan CO² uitstoot bespaard in 2019.

Sociaal (stagiairs)

Stagiairs zijn niet weg te denken uit de bedrijfsvoering van Hoppenbrouwers Techniek. Het is een manier om kennis en ervaring te delen. Daarnaast zijn stagiairs belangrijk voor de instroom van nieuwe collega's. In 2019 waren er 173 stagiairs vanuit verschillende opleidingsniveaus bij Hoppenbrouwers Techniek actief. De begeleiding van de stagiairs gebeurt primair door het team waarin de stagiair meedraait. Daarnaast werden in 2019 twee kennismakingsavonden georganiseerd voor zowel nieuwe medewerkers als stagiairs (en hun ouders).

21 zonnepanelen op de woning van de familie Boonstra

Duurzame dakrenovatie met pv-zonnepanelen Kusters in Deurne

16.800 zonnepanelen in Zonnepark De Vlaas in Deurne

'Je mag Hoppenbrouwers gerust de hofleverancier van Praxis noemen' zegt Mark Lemson, eigenaar van Praxis Rennesse.

Vooruitblik 2020 en verder

'Elke keer zijn we bewust van de stappen die we zetten en de impact die dit heeft op onze organisatie en klanten'

Henny de Haas

Crisisbestendigheid

Vroeg of laat dient zich weer een economische crisis aan. Vanuit die overtuiging investeert Hoppenbrouwers Techniek in goede én slechte tijden in de crisisbestendigheid van het bedrijf door onder andere marktspreiding, lokale geworteldheid, service en onderhoud en het voortdurend verbeteren van interne bedrijfsprocessen door onderzoek en ontwikkeling.

Marktspreiding

Opvallend is dat Hoppenbrouwers Techniek actief is in zeer uiteenlopende marktgebieden; van Industrie tot Distributie & Logistiek en van Ziekenhuizen tot Recreatie & Amusement. In 2019 ging het om elf verschillende marktgebieden. Waar andere bedrijven zich toespitsen op een niche, kiest Hoppenbrouwers Techniek om in de volle marktbreedte de beste en duurzaamste technische dienstverlener te zijn. Deze diversiteit in marktgebieden zal de komende jaren toenemen met een extra focus op middelgrote en woningbouwprojecten, luxe woningbouw en retail. Marktspreiding biedt namelijk mogelijkheden om medewerkers te behouden (er is altijd wel een markt die past) en zich verder te ontwikkelen. En als het in de ene markt tegenvalt, trekt het vaak elders wel aan. Marktspreiding is dé voorwaarde voor crisisbestendigheid.

Lokale geworteldheid

Een lokaal bedrijf met een vertrouwd gezicht blijft de eerste keuze voor bedrijven en particulieren. Daarom werkt Hoppenbrouwers Techniek vanaf 2020 verder aan lokale zichtbaarheid met een netwerkwerk van vestigingen. De vestigingen zorgen vanuit hun lokale geworteldheid en zichtbaarheid voor eigen omzet. Lokaal werken met de kracht van een grote organisatie is een belangrijke pijler van de crisisbestendigheid.

Service en onderhoud

Een installatie ontwikkelen en aanleggen is eenmalig. Service en onderhoud komen ieder jaar terug. Via het verzorgen van service en onderhoud blijft Hoppenbrouwers bij klanten onder de aandacht, wat bovendien vaak leidt tot het afnemen van andere diensten (cross-selling). Onderhoudscontracten bieden continuïteit voor de toekomst en zijn daarom eveneens belangrijk voor het crisisbestendig maken en houden van de organisatie.

Verbeteren & Vernieuwen

Hoppenbrouwers heeft al jaren een continue focus op het verbeteren en vernieuwen van interne bedrijfsprocessen. Dit met als doel om 100% waardetoevoegende processen te realiseren; van monteur tot directie. De afdeling Verbeteren en Vernieuwen stuurt dit proces aan met een team Verbeteren en een team Data. Zo kan Hoppenbrouwers

Techniek de kosten verlagen en de kwaliteit verhogen; een manier om de concurrentiepositie verder te verbeteren en tegelijkertijd toch financiële waarde te creëren. Omdat Verbeteren en Vernieuwen al heel lang in het DNA van Hoppenbrouwers Techniek zit, is het bedrijf in staat om makkelijker en flexibeler om te gaan met veranderingen. Anticiperen op nieuwe problemen/uitdagingen zit immers in de cultuur.

Om gericht te verbeteren, heeft elk cluster sinds 2019 zijn eigen vaste projectcoördinator Verbeteren & Vernieuwen; een volwaardig businesspartner die meedenkt over het standaardiseren en/of optimaliseren van processen. Zo is in 2019 de afdeling Panelenbouw in Udenhout heringericht. Door een slimmere inrichting is het mogelijk gebleken om in dezelfde werkplaats de omzet te verdubbelen (van 5 naar 10 miljoen euro) en het aantal werkplekken te laten stijgen (van 21 naar 39). Verbeteren en Vernieuwen werkt jaarlijks samen met hbo-studenten technische bedrijfskunde, bedrijfskunde of bedrijfsmanagement. In 2019 waren er 16 studenten betrokken bij de verbeterprojecten. In 2020 starten er 10 studenten.

De grote projecten krijgen vanaf 2020 extra aandacht. Verbeteren & Vernieuwen zal de teams opleiden zodat zij zelf, met coaching vanaf de zijlijn, continu gefocust zijn op het

verbeteren van de onderlinge samenwerking. Onderzoek en ontwikkeling maken Hoppenbrouwers weerbaar en flexibel, en daarmee crisisbestendig.

Duurzaamheid

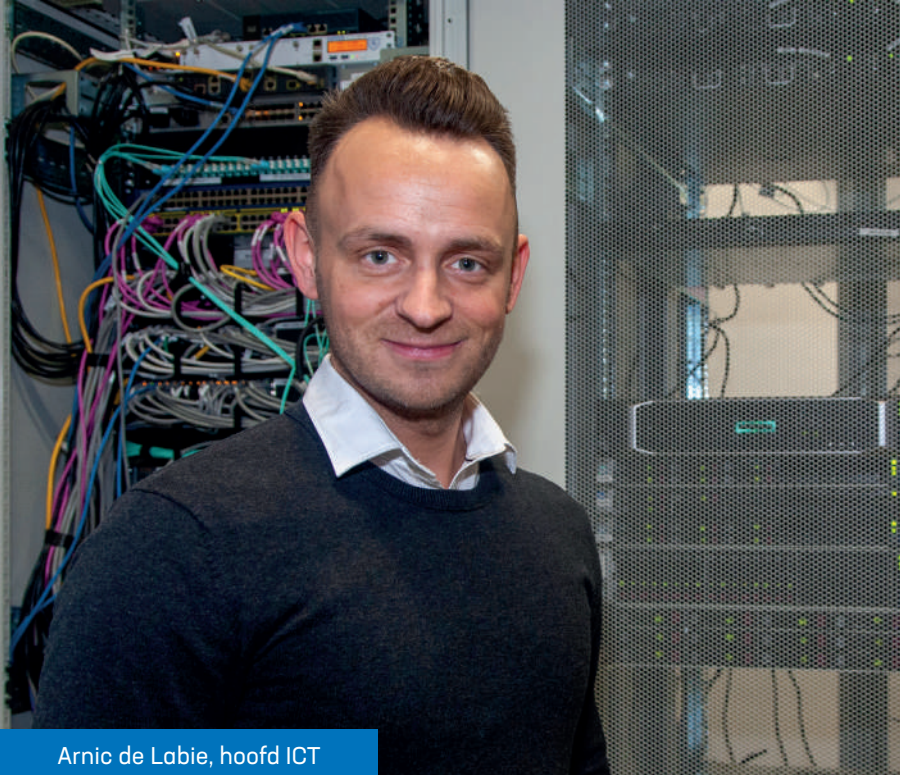
In 2040 CO²-neutraal! Dat is de ambitie van Hoppenbrouwers Techniek. Enkele MVO-stappen (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen) die de afgelopen jaren zijn genomen om deze ambitie waar te maken: aanleg zonnepanelen, verlichtingssensoren, waterinfiltratiesystemen, afvalscheiding, gezamenlijke inkoop ECO-stroom, milieuvriendelijkere auto's (duurder in aanschaf, minder verbruik) en digitalisering processen (offertes via mail). Zo daalt de CO²-uitstoot per medewerker de komende jaren verder.

Duurzaamheidsadviseur

De behoefte van de maatschappij om minder CO² uit te stoten heeft veel invloed op installaties. Al vanaf 2020 moeten alle nieuw te bouwen panden gasloos worden opgeleverd. Doordat Hoppenbrouwers zowel E als W in huis heeft, is het mogelijk om het bedrijf nog meer te ontwikkelen naar de rol van duurzaamheidsadviseur. Een echte energie- en klimaatspecialist die klanten helpt bij het maken van de juiste installatiekeuzes qua energieverbruik. De gretigheid waarmee Hoppenbrouwers Techniek lading geeft aan het

De panelenbouw in Udenhout

Arnio de Labie, hoofd ICT

Nick de Ruijter, eerste monteur W

Waar techniek leeft.

Lex Hazelzet, leerlingmonteur W

Luuk Joosen, monteur W

Zes derdejaars hbo-studenten begonnen met hun stage bij het Hoppenbrouwers Experience Center van de afdeling Industriële Automatisering.

begrip duurzaamheid komt voort uit de passie voor techniek. Want duurzaamheid gaat over technische oplossingen, door alle business heen. Het technisch traineeship Werktuigbouwkunde is één van de manieren om zelf duurzaamheidsprofessionals op te leiden.

Risicomanagement

Hoppenbrouwers Techniek heeft een dashboard ontwikkeld om risico's laag in de organisatie direct zichtbaar en beheersbaar te maken. Dit dashboard wordt voortdurend verder verfijnd en uitgebreid. De aandacht verschuift van achteraf rapporteren naar actuele informatie op het moment dat een gebruiker (zoals een projectleider) dit nodig heeft, met een alert wanneer direct actie nodig is. Hoppenbrouwers Techniek blijft de komende jaren investeren in het verhogen van de datakwaliteit.

Digitalisering is een andere manier om risico's te beperken. Mooi voorbeeld is de RoboHop die de afdeling administratie sinds 2019 ondersteunt. De RoboHop is een virtuele medewerker die er altijd is en repeterende (saai) eenvoudige taken voor zijn rekening neemt. Net als andere medewerkers wordt hij wel eerst opgeleid om deze taken foutloos te kunnen doen. Naast finance control is er binnen Hoppenbrouwers Techniek steeds meer aandacht voor business control. Risico's worden zo vooraf zichtbaar en beheersbaar gemaakt.

Verwachte gang van zaken

De verwachting is dat Hoppenbrouwers Techniek de komende jaren autonoom verder zal groeien naar een omzet van 216 miljoen euro of meer. Dit door voortdurende procesverbeteringen die het LEAN-werken bevorderen. Deze verwachte omzetgroei is nog exclusief de groei door toekomstige overnames.

Toekomstige investeringen

Toekomstige investeringen zijn voornamelijk vervangingsinvesteringen, zoals vervoermiddelen, gereedschap en kantoorinventaris. Daarnaast gaat het om investeringen die samenhangen met de verdere groei van de organisatie, zoals de IT-infrastructuur.

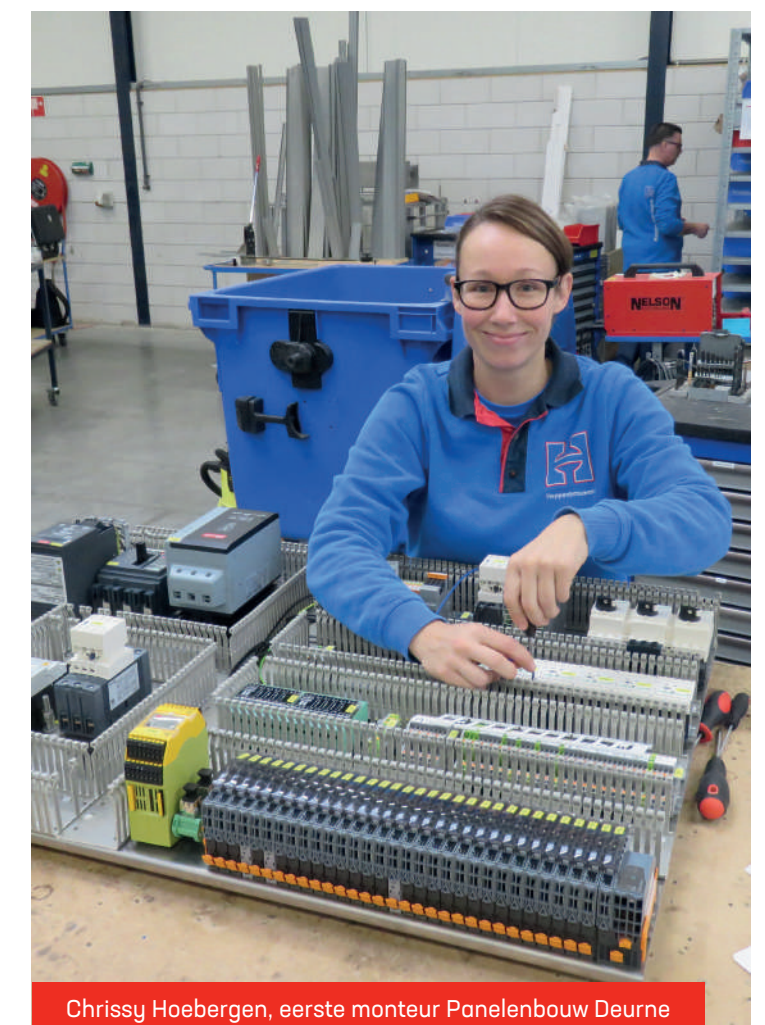
Personeelsbezetting

Door de marktontwikkelingen en de groeiambitie heeft Hoppenbrouwers Techniek behoefte aan goed en breed geschoold technisch personeel. Die behoefte geldt overigens voor de hele technische- en installatiebranche, maar Hoppenbrouwers doorbreekt de slechte doorstroom van technisch personeel. Namelijk met een goed doordachte aanpak op het gebied van opleidingen, zoals de eigen praktijkschool, het Hoppenbrouwers Experience Center en

het traineeship Werktuigbouwkunde.

Onderscheidend is dat Hoppenbrouwers ook in periodes met overschot aan vakmensen, medewerkers blijft aannemen die passen bij de normen en waarden van het bedrijf. Dit zorgt voor een gezonde doorstroming van mensen, zodat medewerkers hun loopbaandromen kunnen realiseren. Aan de normen en waarden worden geen concessies gedaan, hoe hoog de nood ook is. Dat betekent dat Hoppenbrouwers Techniek alleen een verbinding aangaat met mensen die kunnen uitgroeien naar een echte Hop, die past binnen de organisatie.

Personeelszaken werkt direct samen met de teams en ondersteunt bij alle personeelszaken binnen het team. Daarnaast blijft Hoppenbrouwers werken aan het behoud van medewerkers. De beste manier om medewerkers te behouden, is om voortdurend te kijken of ze nog op de juiste plek zitten. Zo zal Hoppenbrouwers Techniek de komende jaren verder groeien, door dichtbij te blijven; in ieder geval dicht bij de medewerkers. Want de kracht van het bedrijf zit in de mensen.

Chrissy Hoebergen, eerste monteur Panelenbouw Deurne

De uitreiking van het Predicaat Koninklijk tijdens de viering van het 100-jarig bestaan

Trots op de eregalerij

In de eregalerij van Hoppenbrouwers Techniek prijken inmiddels heel wat nominaties en onderscheidingen.

In 2019 is Hoppenbrouwers Techniek extra trots op het Predicaat Koninklijk en op de uitverkiezing tot Beste Werkgever 2019-2020.

Predicaat Koninklijk

2019 was het eerste volledige kalenderjaar dat Hoppenbrouwers Techniek het Predicaat Koninklijk met trots mocht dragen. De koninklijke erkenning werd in 2018 uitgereikt bij het honderdjarig bestaan van het familiebedrijf. Commissaris van de Koning, Wim van de Donk, overhandigde het certificaat. Hij benoemde tijdens deze overhandiging dat de kracht van Hoppenbrouwers Techniek in de mensen zit. Juist omdat het bedrijf goed voor de eigen medewerkers is en hen alle ontwikkelkansen biedt.

Het Predicaat Koninklijk is voor Hoppenbrouwers Techniek een stimulans bij de ambitie om de beste en duurzaamste installateur van Nederland te zijn.

Beste Werkgever 2019-2020

Voor de tweede keer mag Hoppenbrouwers Techniek zich de Beste Werkgever noemen. In 2019 beoordeelden de 1.225 medewerkers de organisatie op goed werkgeverschap, organisatietrots, organisatierichting, waardering, werktrots en het benutten van talent.

Beste Werkgever is een keurmerk van Effectory en Intermediair en heeft als doel: bijdragen aan een prettiger en transparanter werkklimaat in Nederland. Het keurmerk is niet te koop, organisaties kunnen het alleen verdienen door een goede beoordeling van hun eigen medewerkers. Met twee sterren (een gemiddelde van 7,91) scoorde Hoppenbrouwers ver boven het branchegemiddelde.

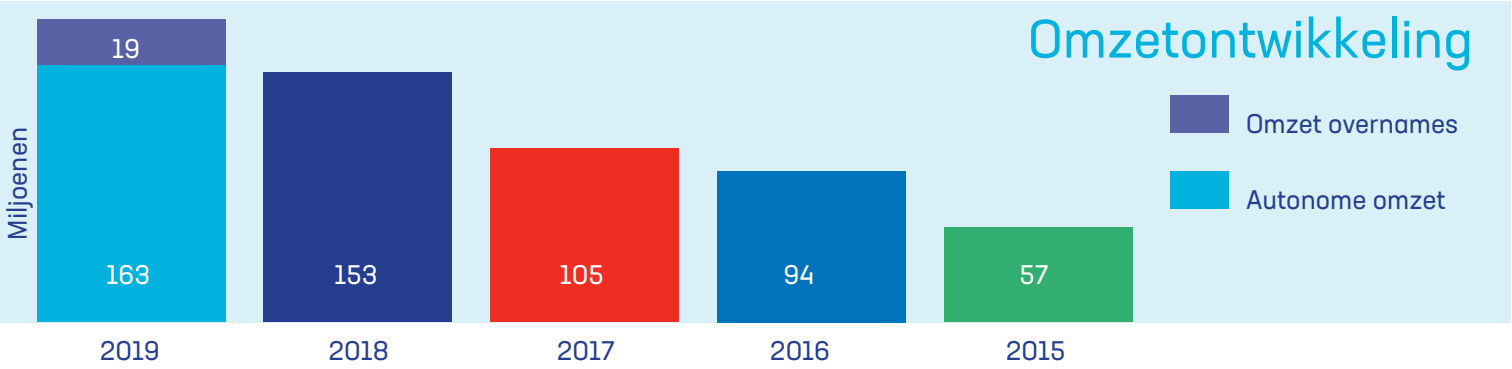

Trots op keurmerk Beste Werkgever 2019-2020

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2019

	2019	2018
Immateriële vaste activa	5.852.094	3.341.858
Materiële vaste activa	10.902.138	8.608.012
Financiële vaste activa	241.691	292.310
Vorraden	2.040.777	1.226.453
Onderhanden projecten	-	159.323
Handelsdebiteuren	24.109.841	19.788.837
Vorderingen op groepsmaatschappijen	97.426	-
Overige vorderingen	2.430.608	2.673.689
Liquide middelen	1.036.810	338.813
Balanstotaal	46.711.385	36.429.295
Eigen Vermogen	27.714.629	18.651.882
Voorzieningen	412.782	200.000
Langlopende schulden	1.950.847	2.816.231
Schulden aan kredietinstellingen	1.907.957	1.585.249
Schulden aan leveranciers	5.812.647	3.057.219
Schulden aan groepsmaatschappijen	-	2.030.585
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.928.808	2.901.854
Onderhanden projecten	972.988	-
Overige schulden	5.010.727	5.186.275
Balanstotaal	46.711.385	36.429.295

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

	2019	2018	2017	2016	2015
Omzet	181.729.615	153.122.747	104.532.813	93.756.354	56.671.137
Inkoopwaarde productie	101.766.976	87.864.800	61.733.386	54.999.664	25.901.301
Bruto winst	79.962.639	65.257.947	42.799.427	38.756.690	30.769.836
Lonen en salarissen	39.128.714	32.867.138	22.927.281	19.592.447	19.652.744
Sociale lasten	7.068.737	5.428.181	3.849.436	3.271.592	1.985.308
Pensioen lasten	3.472.116	2.938.728	2.070.150	1.734.764	1.126.974
Afschrijvingen	4.318.934	3.342.524	1.913.512	1.585.835	1.041.282
Overige bedrijfskosten	13.394.031	9.953.854	7.272.867	7.612.264	3.626.941
Totale bedrijfslasten	67.382.532	54.530.425	38.033.246	33.796.902	27.433.249
Bedrijfsresultaat	12.580.107	10.727.522	4.766.181	4.959.788	3.336.587
Andere rentebaten	-	-	-	-	-
Rentelasten	-102.173	-201.119	-119.661	-136.315	-44.000
Resultaat voor belastingen	12.477.934	10.526.403	4.646.520	4.823.473	3.292.587
Resultaat deelneming	-1.927	-185.364	-	-	-410.654
Belastingen	-3.413.260	-2.901.874	-1.198.882	-1.251.627	-852.441
Winst na belastingen	9.062.747	7.439.165	3.447.638	3.571.846	2.029.492
% winst na belastingen	5,0%	4,9%	3,3%	3,8%	3,6%

Ratio's

	2019	2018	2017	2016	2015
Solvabiliteit	59%	51%	48%	48%	42%
Quick ratio (incl. OHP)	1,66	1,56	1,20	1,16	1,21

Overige

	2019	2018	2017	2016	2015
Uitsplitsing omzet					
Industriële automatisering	36.824.900	36.087.029	30.289.266	26.972.987	24.881.097
Utiliteit & Woningbouw	117.306.429	93.382.767	53.073.761	48.992.964	25.089.561
Service & Onderhoud	27.598.286	23.652.951	21.169.786	17.790.403	6.700.479
Medewerkers (FTE)	970	814	623	547	401

Klimaatkasten op het dak van Textafoam in Tilburg

Toelichting op de jaarrekening

Winstontwikkeling in 2019

De winstontwikkeling is 5%. De winst is daarmee iets hoger dan de 4,85% in 2018. De winst was in 2019 hoog genoeg om medewerkers mee te laten profiteren via

een winstdelingsregeling. De winst voor winstdeling en vennootschapsbelasting dient groter te zijn dan 5%.

Omzetgroei in 2019

De omzetgroei bij Hoppenbrouwers Techniek werd in 2019 veroorzaakt door zowel overnames (12%) als door autonome groei (6,7%).

Vanaf 2007 tot 2014 groeide Hoppenbrouwers enkel door autonome groei. Dit was gemiddeld 11%, inclusief in de jaren dat het economisch slecht ging in de markt. Hoppenbrouwers bleef ook in die jaren investeren, voornamelijk in medewerkers. Die staan immers in goede en slechte tijden bij Hoppenbrouwers op één. 'De kracht zit in onze mensen' is al jarenlang de slogan.

Vanaf 2015 investeert Hoppenbrouwers in de werktuigbouwkundige installatietechniek. Vanaf dat jaar is de groei door overnames gemiddeld 14% en de autonome groei gemiddeld 23%. Overigens telt een overname het jaar ná de overname mee als autonome groei.

Ben Snijder, ontwerper

De solvabiliteit van Hoppenbrouwers Techniek was in 2019: 59%.

Lichte omzetsdaling zonnestroom

In vergelijking met de omzet van zonnestroom in 2018, daalde de omzet van deze discipline licht. Dat komt doordat er in 2019 geen grote zonneparken werden opgeleverd. Het vergunningentraject voor de aanleg van nieuwe parken kent een lange doorlooptijd. Voor 2020 en de jaren daarna staat de aanleg van enkele nieuwe zonneparken op de planning.

Investeren in de werktuigbouwkundige discipline

Om de beste en duurzaamste installateur van Nederland te worden, investeerde Hoppenbrouwers Techniek in 2019 zoals gebruikelijk in mensen en middelen. De investering in het uitbouwen van de werktuigbouwkundige installatietechniek van het bedrijf springt er in 2019 uit.

Hoppenbrouwers maakte in 2019 in de werktuigbouwkundige discipline een forse omzetgroei door, onder andere door de overnames van drie bedrijven in de werktuigbouwkunde. Deze overnames behoorden in 2019 tot de grootste investeringen, samen met de opstart van een nieuwe autonome vestiging in Breda (oktober 2019). Hoppenbrouwers financierde deze overnames uit eigen middelen, zonder hulp van de bank.

De drie werktuigbouwkundige overnames in 2019

- Piels Technische Installaties B.V. en Baderie Piels uit Rosmalen (februari 2019)
- WBI Service uit Oudenbosch (juni 2019)
- Central Heating uit Kaatsheuvel (augustus 2019)

Vanaf 1 januari 2020 draagt Central Heating de naam Hoppenbrouwers Techniek Kaatsheuvel. Piels Technische Installaties B.V. en Baderie Piels B.V. wijzigden al in juli 2019 van naam en heten sindsdien: Hoppenbrouwers Techniek Rosmalen B.V. en Baderie Hoppenbrouwers. WBI Service werd direct na de aansluiting onderdeel van Hoppenbrouwers Techniek Roosendaal.

In 2019 werkten net iets meer dan 300 medewerkers in de werktuigbouwkundige discipline. Ter vergelijking, in 2015 waren dat er nog minder dan 50. Via onder andere het traineeship Werktuigbouwkunde investeert Hoppenbrouwers

Techniek in het kennisniveau over duurzame werktuigbouwkundige installaties.

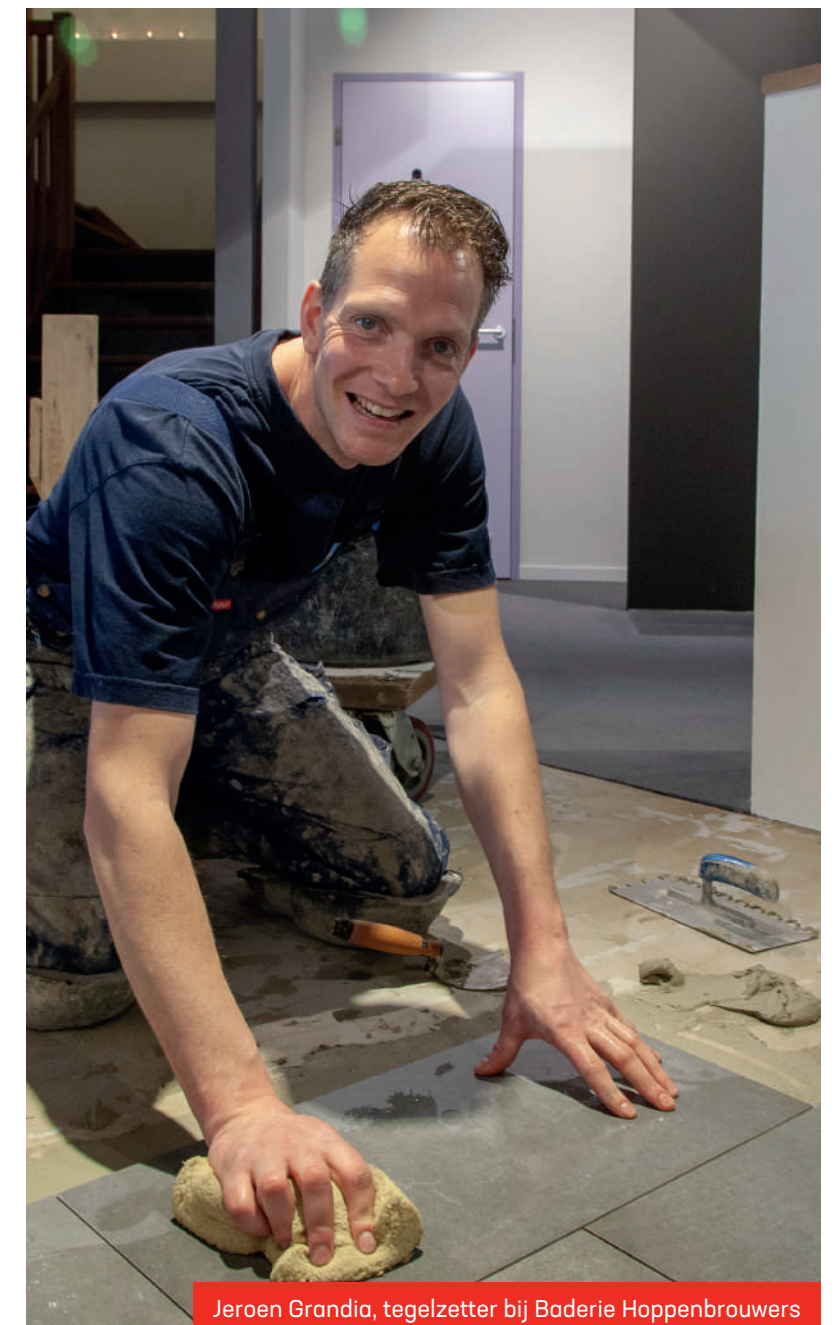
Overige grote investeringen in 2019

- Opstart autonome vestiging in Breda (oktober)

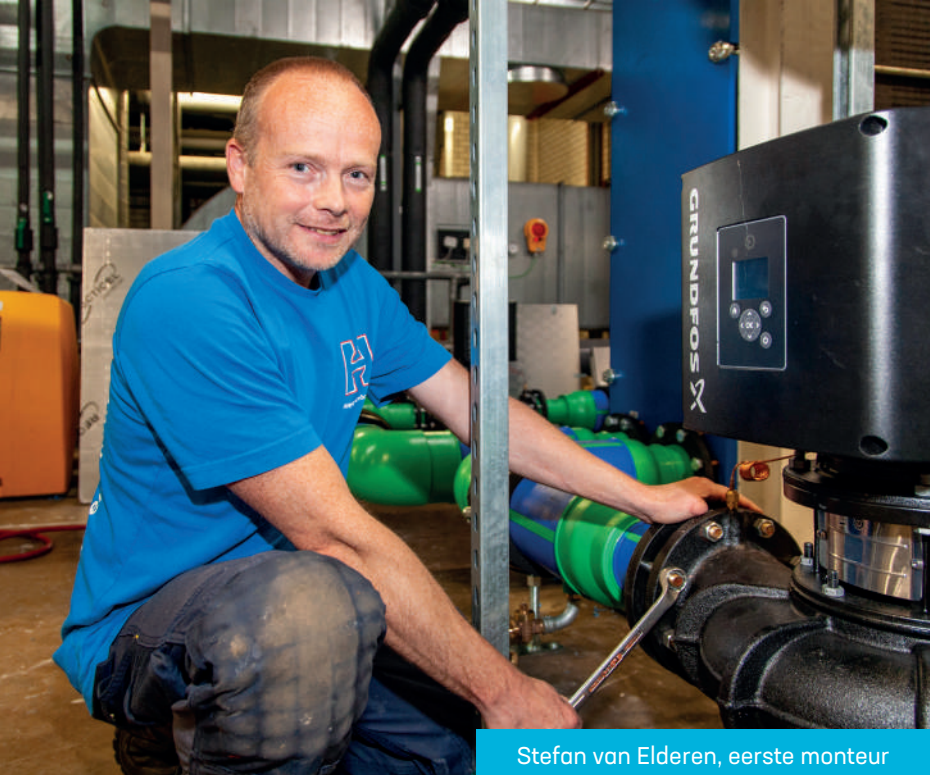
Jaarlijks terugkerende investeringen

- Opleiding en ontwikkeling medewerkers.
- Eigen wagenpark*.
- ICT.

*Bewust houdt Hoppenbrouwers Techniek het wagenpark in eigen beheer. Dit geeft meer grip op de kosten. Kostentechnisch is een eigen wagenpark gunstiger dan leaseauto's.

Jeroen Grandia, tegelzetter bij Baderie Hoppenbrouwers

Stefan van Elderen, eerste monteur

ABZ Diervoeding in Eindhoven

Waar techniek leeft.

Bram Persoon, trainee Werktuigbouw

Zwembad De Schelp in Bergen op Zoom

www.hoppenbrouwerstechniek.nl